

Stadsbyggnadsförvaltningen
plan@tyreso.se
Tyresö Kommun
13581 TYRESÖ

Tyvärre har det visat sig att vår kommuns styrande politiker och tjänstepersoner inte lyssnar på medborgarnas egen intresseorganisation. Därför framstår det alltmer meningslöst för oss att yttra oss över detaljplaneringen i kommunen.

Våra synpunkter i samrådet har inte påverkat detaljplaneförslaget på någon väsentlig punkt. Erfarenhetsmässigt vet vi ju att möjligheten att påverka detaljplaner i granskningskedet är mycket begränsade. Det minskar medborgarnas möjligheter till dialog.

YTTRANDE över detaljplan för Granitvägen.

Fastigheterna Bollmora 1:85, del av Bollmora 1:94, del av Bollmoraberg 1 och del av Bollmora 1:110 Tyresö Kommun.

Dnr 2016/KSM 0448 214 juni 2018 GRANSKNINGSSKEDE.

Trots att vissa smärre justeringar gjorts i planförslaget vidhåller vi våra tidigare uppfattningar i vårt samrådsyttrande som delvis omarbetats enligt nedan.

Vi ifrågasätter starkt alla planer som tillsammans bidrar till en, enligt vår uppfattning, alltför snabb befolkningsökning i Tyresö.

Varje enskilt projekt kan vara relevant i sig men tillsammans med alla övriga projekt genereras en alldeles för snabb befolkningstillväxt. Se bilaga befolkningstillväxt 160930.

Detta aktualiseras ytterligare eftersom redan idag arbetspendlar ca 73% av den förvärvsarbetande befolkningen i Tyresö, många i ett redan överbelastat trafiksystem.

Naturskyddsföreningen anser att Tyresös planerade bostadsbyggnadsprogram kan genomföras först efter en väsentligt utbyggd kollektivtrafik och minskad biltrafik. Se bilaga klimat 160930.

Kommunens politiker och tjänstepersoner kan inte alltid hävda att man inte rör över kollektivtrafikens utformning. Möjligheten att avstå från fortsatt bostadsutbyggnad tills kollektivtrafiken lösts på ett godtagbart sätt finns ju alltid.

Att man gjort en trafikanalys är bra, men den är endast lokal och bör kompletteras med de stora lederna.

Att trafikproblemen i Tyresö är stora, inte bara på lokalgator i Tyresö, stöds av Tyréns miss-tankar om att viss trafik använder sig av Njupkärrsvägen söder om Bollmoravägen som genomfart mellan Gudöbroleden och Bollmoravägen och att Tyréns diskuterar cirkulationsplats och ändrade resvanor för att slippa köer.

Vi yrkar på att en trafikanalys ska göras för hela Tyresö inklusive de stora tillfartsvägarna mot arbetsplatser i Stockholm. Detta innefattar främst Gudöbroleden och Tyresövägen samt Nynäsvägen. Vår övertygelse är att dessa nått kapacitetstaket och att fortsatt utbyggnad i Haninge och Tyresö är förkastlig ur ett klimatperspektiv och ur nuvarande invånares perspektiv. Att trafikanalysens modellering inte omfattar köbildningen i korsningen Njupkärrsvägen/Bollmoravägen kan göra hela trafikanalysen missvisande.

Att man inte analyserat hur situationen upplevs av fotgängare och cyklister är en svaghet. Vi vill se en cykelkarta för hela Tyresö som visar hur huvudcykelstråk ska anläggas så att de blir den snabbaste vägen mot Stockholm. Vi anser att huvudcykelstråk av säkerhetsskäl ska vara planskilda och anläggas väster/söder om och inte just intill de mest trafikerade vägarna för att slippa avgaser i de vanliga sydvästliga vindarna.

Kommunens fastighet Bollmora 1:94 är inte markerad (skrafferad) för "förändrad användning" i den nya översiktsplanen Tyresö 2035.

De mest tätbefolkade kommundelarna, som Granitvägen, har störst behov av närnatur för att säkra resterna av den biologiska mångfalden, de svaga sambanden i spridningsvägarna och människors välbefinnande. Det är ett misstag att ta viktiga närnaturområden (parkmark) i anspråk för ny bebyggelse i ett så högexploaterat område som detta planområde.

Därför bör kommunens fastighet Bollmora 1:94 och den östligaste delen av 1:85 behållas som närnatur. Dvs. Område B och de östligaste delarna av område A bör ej bebyggas, utan sparas som närnatur.

Närnaturen får också en alltmer viktig funktion som KLIMATREGULATOR i tät bebyggelse. Speciellt med hänsyn till rådande KLIMATKRIS. Tänk efter före!

I vår enkät inför valet 2018 har i princip samtliga partier (M,S,L,C,MP,V) svarat att man vill bevara väsentlig närnatur i samband med förtätningsprojekt. Detta planområde är just ett sådant projekt. Visa era väljare att ni menar allvar med era löften!

Det är anmärkningsvärt att kommunen frångår principen, från Norra Tyresö Centrum, med en generell 5-våningsbebyggelse och hellre går exploatörerna tillmötes genom att tillåta 6-9 våningshus! Speciellt iögonfallande är 9-våningshusen i område B (som ej bör bebyggas) med hänsyn till angränsande befintlig bebyggelse, brf HSB Bergfoten, vid Njupkärrsvägen.

Högre hus ger längre skuggor och mindre solljus på marken (gator, torg och gårdar).

Om Stockholms täta kvartersstad skrev Strindberg redan 1883 "Här rivs för att få luft och ljus". När kommunen nu planerar glömmar man helt bort människors behov av luft och ljus till förmån för maximal exploatering.

Det är också en missuppfattning att Tyresö behöver ytterligare "ett nytt landmärke".

De övriga delarna av planområdet anser vi är möjliga att exploatera med bostäder, arbetsplatser och service under förutsättning att effekten av den ökade exploateringen lindras genom ekologisk kompensation ("grönkompensering") så långt möjligt tex. med åtgärder enligt nedan.

- Gårdar bör utföras med bjälklagskonstruktioner som tillåter plantering med träd och buskar.
- **Alla** yttertak bör utföras som Semi-extensiva gröna tak gärna kompletterade med fauna-depåer (död ved), fjärilsrestauranger, fågelholkar, fågelbad, insektshotell mm för att bli riktigt effektiva för biologisk mångfald.
- Större partier av husfasader bör förses med någon typ av vertikal grönska typ "växtväggar".

- Alla hårdgjorda markytor på kvartersmark bör utföras med genomsläppliga (permeabla) ytbeläggningar tex. betongmarksten, armerat gräs, stenmjöl el. likv.
- Räckan på balkonger och terrasser bör utföras med fasta integrerade odlingslådor. Det vore också önskvärt med sk "gröna balkongväggar" tex. genom spaljéer.

Det är förvånande att **gröna strategier**, detaljerat kvalitetsprogram (som omnämns på flera ställen i Samrådsredogörelsen), vindstudier och krav på energihushållning mm **fortfarande** saknas i granskningshandlingarna. De i handlingarna ingående "Gestaltungsprinciper" är otillräckliga för att kunna bilda sig en uppfattning om planens konsekvenser.

Meningar i Gestaltungsprinciper som "De tegelklädda solitärerna reser sig ur marken som slipade ädelstenar", "...fasader och tak kläs med material av uppbruten lapptäckekaraktär där täckningen sker sömlöst ifrån sockel över hela byggnaden för att accentuera volymen och för att bidra med mönsterverkan i mindre skala" eller "...med fönster och balkonger av mer personlig karaktär" inger inte respekt för dokumentet! Har Vida möjligen anlitat Ernst Kirchsteiger.

Dessutom saknas **genomarbetade** lösningar för parkering, trafik, dagvattenhantering samt risker med farliga transporter till bensinstationen.

Detta minskar medborgarnas möjligheter till inflytande eftersom detaljplaner i gransknings-skedet erfarenhetsmässigt är svåra att påverka.

Vidare anser vi att:

- En klimatstrategi bör upprättas med bl.a. energisparåtgärder typ solceller, solfångare etc.
- Områdets nuvarande dagvattenhantering inom Brf Solhöjden ska **förbättras**, vilket föreslås i Dagvattenrapporten.
- För att stärka delningsekonomin i samhället bör kvarteren utföras med energisnåla och effektiva gemensamma tvättstugor.
Detta minskar energianvändningen och inköpsbehovet av egen maskinutrustning.
Behovet är störst i flerfamiljshus med många mindre lägenheter.
Gemensamma tvättstugor minskar också risken fuktskador i bostädernas våtutrymmen.
- Initiativ till bilpool, lådcykelpool, lådcykelrum, cykelmek-rum och återbruksrum bör ingå i projekten.

Vi yrkar därför på att planen omarbetas med hänsyn till ovanstående synpunkter.

Tyresö 2018.08.28

Naturskyddsföreningen Tyresö

gm Kjell Borgström, Solveig Dahl, Sara Karlberg och Carl Welinder

Bilaga befolkningstillväxt

Vi vidhåller vår tidigare uppfattning att den, i den nya översiktsplanen, föreslagna befolkningstillväxten i Tyresö är alldeles för hög med hänsyn till tillgänglig bebyggbar mark. Förslaget innebär "45% mer av allt".

Landstingets regionala bedömning av behovet av nya bostäder i Tyresö är 150-300 nya bostäder/år. Detta motsvarar ca 9000-18000 nya invånare i Tyresö 2035.

Vi anser att den lägre siffran är mer relevant med hänsyn till kommunens geografiska läge (återvändsgränd), gröna profil (naturnära), bristande arbetsmarknad (omfattande pendling), bristande kollektivtrafik (avsaknad av spårbunden trafik) och övriga trafikproblem (bilköer). Tyresö måste inte vara "bäst i klassen" och bygga max. antal bostäder enligt Landstingets bedömning.

För att hantera en ökande befolkning har Landstinget reviderat framskrivningar av länets befolkning 2030 och 2050. I dessa bedömer man att behovet av nya bostäder i Tyresö är mellan 150 och 300 bostäder/år fram till 2030.

Tyresö är redan den 14:e befolkningstätaste kommunen i Sverige (av 290) med ca 675 inv./km² trots att ca 1/3 av marken är skyddad i Naturreservat eller Nationalpark. Som jämförelse kan nämnas Uppsala med 97, Nynäshamn med 77, Enköping 35 eller Gotland med 18 inv./km²

Befolkningsutveckling

I förslaget till ny översiktsplan förutsätts att kommunens invånarantal skall öka från ca 45.000 idag till ca 65.000 år 2035. Alltså ca 20.000 fler invånare. En ökning med 45%. Det är fyra gånger så stor ökning som i tidigare prognoser.

20.000 fler invånare innebär 45% "mer av allt":

- 6000-7000 fler bostäder, kraftigt utbyggd kollektivtrafik med större bussdepå/T-banedepå och mer biltrafik med p-platser.
- Fler/större förskolor, skolor med skolgårdar, bibliotek, idrottsanläggningar och lekplatser.
- Utbyggd vård och omsorg, service, handel och övriga kommersiella lokaler (större centrum) och föreningsverksamhet. Tex motsvarar 20.000m² mer ytor för handel, ca fyra fotbollsplaner och vidhängande parkeringsytor på 50.000m², ca 10 fotbollsplaner.
- Utbyggd infrastruktur med mer kraftnät/-stationer, större kretsloppscentral och fler återvinningsstationer, utbyggt Va-nät med nytt vattentorn och utbyggd fjärrvärme.

Sammantaget riskerar detta medföra att ny mark (även grönområden) måste tas i anspråk när vi istället med ökad befolkning behöver mer närmatur, mer skyddad natur och utbyggd friluftsverksamhet.

Vi vill i stället att Tyresö växer långsammare, med max 150 bostäder per år och utvecklar sina gröna kvaliteter och blir Stockholmsregionens förstklassiga rekreationsområde.

Tyresö 2016.09.30

Naturskyddsföreningen Tyresö

gm Kjell Borgström, Carl Welinder och Solveig Dahl

Bilaga klimat

Tyresö bör minska klimathotet i linje med Sveriges klimatmål.

1.800 Tyresömedlemmar 2018

5(5)

Med Tyresös expansiva bostadsbyggnadsprogram riskerar man att det nationella utsläppsmålet för växthusgaser åsidosätts om inga åtgärder vidtas.

Därför bör en övergripande strategi och MKB utarbetas för all planerad bostadsbebyggelse i Tyresö innan fler projekt beslutas.

I flera aktuella planbeskrivningar påstås att "Inga nationella, regionala eller kommunala miljömål åsidosätts".

Detta kan möjligen stämma för varje projekt för sig. Men inte om man ser på alla projekten tillsammans.

Vi anser därför att påståendet inte stämmer utan menar istället att utsläppen av växthusgaser ökar per person då en redan överbelastad biltrafikapparat blir ännu mer överbelastad.

Tyresös negativa klimatpåverkan på grund av ökad biltrafik måste lösas och trafikstockningar i Tyresö och på infartsvägarna mot Stockholm upphöra.

Fler bostäder bör inte byggas i Tyresö innan trafikens klimatpåverkan minskat och Tyresö fått en utbyggd kollektivtrafik för energieffektiv pendling.

Tyresö 2016.09.30

Naturskyddsföreningen Tyresö

gm Kjell Borgström, Carl Welinder och Solveig Dahl